

הבנקים פשטו את הרגל והממשלה עוזרת להם לכיים את לקוחותיהם

במיסגרת "הצעדים המשלימים" שבהם תנקוט הממשלה, היא תהיה חייבת להקטין את הייבוא ולהגדיל את התמורה לייצוא. את שני אלה אפשר להשיג על-ידי פחותות גדול. הלחץ על השקל יגבר, ככל שתימשך הנהירה אל הדולר. גם אחרי שייקבעו הסדרים חדשים לגבי המניות הבנקאיות, ירצו רבים לקנות דולרים, בבנקים ומחוצה להם. חוסר-

הבנקים הבטיחו, במיסמך כתוב, שזה לא יקרה, וזה קרה. גם הפעם צדק הד"ר מאיר חת, יו"ר מועצת-המנהלים של הבורסה, שרק לפני חודש וחצי אמר על מניות הבנקים, "שלא לעולם חוסן". אבל האשמה העיקרית במצב שאליו נקלענו היא המערכת השליטתית, שאיבדה את יכולתה לשלוט.

בעמוד זה יש שני תצלומים: אחד מתאר בדיוק נמרץ את מה שעשו הבנקים: הם פשטו את הרגל, וכדי להוכיח שאכן כך עשו, טרחתי לבדוק בערך "פשיטת רגל" במילון של אברהם אבן-שושן ומצאתי: "פשט את הרגל - חדל לשלם את חובותיו, הגיע למצב של בנקרוט". זה בדיוק מה שקרה לבנקים. הם פשוט הודיעו

האמון במערכת הבנקאית ובשקל אילצו את האוצר לספק טרף ענייני ופסיכולוגי לשוחררי-הדולר - עוד סיבה לפחותות גדול.

יש עוד סיבה טובה: קרן המטבע הבינלאומית, גם ראשי קרן זו, שמישלחת-סקר מטעמה ביקרה כאן לפני כמה חודשים, המליצו על פחותות גדול.

ותתפלאו, הם לא מצביעים על המערך, גם לא של הליכוד.

לעומת זאת, הם מחזיקים במפתח לכספת של דולרים, שבקרוב מאוד נזדקק לשרותיו.

מי יפסיד כמה

היחס יהיה הפוך. מניה בנקאית שנתנה תשואה גבוהה יותר, המחזיק בה, "בעל כורחו", יפסיד יותר. הנה סדר ההפסדים: בנק לאומי ובנק הפועלים, 15 עד 25 אחוז; אי-די-בי (דיסקונט) 20 עד 30 אחוז.

אלמלא אווירת אי-הוודאות הכלכלית, חוסר-האמון בדובריה וביכולתם להוציא את כלכלת המדינה מהבוץ, לא היה קורה מה שקרה. וכאשר קרה, כופים עלינו מס-עקיפין בשיעור של 15 עד 30 אחוז לטובת קופת-הבנקים, ששניים מהם נמצאים ברשימת 100 הבנקים הגדולים בעולם. לא עוד. בהקשר זה אני מציע לבדוק מהו מקומם של שני הבנקים הגדולים שלנו - בן, שלנו - ברשימת עשרת הבנקים הגדולים של אמריקה הלאטית. היתה סיבה לא-פחות חשובה: שיטת הוויסות. שיטה זו אמרה שלא חשוב כמה שווה מניית הבנק - היא תמיד שווה יותר, כל יום, כל שבוע, כל חודש, כל שנה. היא שווה יותר, אפילו כשהבנק מפסיד וערך נכסיו יורד. היא שווה תמיד יותר, משום שהבנק תמיד היה מוכן לקנות את המניה של עצמו במחיר גבוה ממחירה אתמול.

נכונות זו לקנות את המניה הועמדה במבחן בשבועיים האחרונים, והבנקים השקיעו מיליארדים רבים, כדי להוכיח שנכונות זו תימשך.

שלא יוכלו להחזיר לנו את הכסף, שהתחייבו להחזיר, תמורת המניות שהנמיקו; במילים אחרות, הם לא עמדו בהתחייבויותיהם.

בכל מדינה מתוקנת חייב, שאינו עומד בהתחייבויותיו, תופסים את רכושיו, ולצורך זה הוקם מוסד הקרוי כונס-נכסים, המוכר את נכסי החייב ומחלק את תמורתם בין בעלי-החוב.

במיקרה שלנו, מתברר, מכרו לנו במשך שנים

פשט צורה ולבש צורה (יהוה וי) שנה את צורתו, החליף את מלאכו (מכשן) - פשט צורתו, שנה את כוונתו: פשט שם את צורתו הטבעית וקנה להימנון לאמי (אחד המסמך). פשט את הרגל (בהשאלה) 1. חדל לשלם את חובותיו, הגיע למצב של בנקרוט: הפסק קנות וחתנו ופשט לו את הרגל (כחובות יו"ר). מעשים בכל יום הם שפותרים עומדים ומשקים את הרגל באנס או ברצון (בדלי, מרים, רמז), זכסי הנראות ויחיד העד-הפועל לשם את הרגל (אחד המס, חכב). יזה היה לו... מיום שפשט את הרגל בליפציר (ביאליק, אריות). בית-המשפט הכריז על פלוני כעל פושט-רגל. 2. התבדה, נכשל: התכנית החדשה פשטה את הרגל.

אשליה, באיצטלה של חמצן כלכלי, ועכשיו מאלצים אותנו לשלם עבור מחלקה חדשה לטיפול נמרץ, אחרי שאזל החמצן.

אבל גם זו לא כל האמת. לפני שהאוצר בא לסייע לבנקים, צריך היה לאלצם למכור חלק מהנכסים הזיזים שברשותם, ואולי גם חלק מחברות-הבת, החברות השלובות, החברות האחיות, וכל מיני חברות שעדיין אפשר למצוא להן קונה, בארץ ובחו"ל. אני לא מבין, ויש עוד כמה טובים כמוני שאינם מבינים, איך זה שברשיון להפעלת בנק לא היה כתוב שלבנקים מותר לשדוד את לקוחותיהם. אבל מסתבר שעניין כזה אינו טעון רשיון, אלא הסכמת האוצר, וזו ניתנה, והיתה ברירה.

כמה זה קרה

מסתבר שזה היה חייב לקרות. אתם בוודאי זוכרים את מעללי ריגור-פישמן. גם שם התמוצץ, לבסוף, הבלון. אבל שם, איש לא הבטיח שלא יתמוצץ.

שינוי. ככונות החברה האם של הבנק להמשיך בפעולות ויסות כאמור בתקופה המסתיימת בתום קבלת ההחלטות לפי התסקיף ובעתיד הנראה לעין וזאת בין במישרין ובין בעקיפין אולם היא שומרת לעצמה את הזכות לשנות מדיניות זו בכל עת לפי שיקול דעתה הבלעדי.

הבנק) כי, בכוונה...להמשיך בפעולות ויסות. רק בסיס ההבטחה המפתה, שומרת לעצמה (החברה-האם) את הזכות לשנות מדיניות זו בכל עת. והעת הגיעה, כנראה.

דבר דומה יקרה למניות בנק איגוד. מניות בנק המזרחי יפסידו 30 עד 40 אחוז מערכן. זהו, לעת עתה.

מי ירוויח

ירוויח מי שמחזיק במניות פי-בי, חברת-האם של הבנק הבינלאומי, היחידי שלא השתתף במסיבת-הוויסות כמדיניות, ושהמנהל הכללי שלו, בינו צדיק, צדק לכל אורך הדרך. סיכויי הבורסה לפרוח גדלו, סיכויי המניות החופשיות לעלות גדלו גם הם. שימו לב: מדובר בסיכוי, במקום שיש בו סיכוי, יש גם סיכון. זה האחרון יקטן.

בתסקיף הרשמי להנפקת מניות של בנק לאומי ליש-ראל" חובט מפורשות, אם כי בעקיפין (החברה-האם של

עד שנגמר להם הכסף, היכולת, הרצון והחמצן. ואז אנחנו נכנסנו לתמונה - אנחנו נשלם את החשבון.

מה קורה: פיחות

כאן אנו מגיעים לתצלום השני: דולר בן 100 שקלים. דולר כזה כינתי, במדור זה לפני שלושה שבועות, בשם ז'דולר (ז'בוטנסקי-דולר).

מי שפיקק אז בלידתו הקרובה של הדולר בן 100 השקלים, מתבדה, הוא יבוא, והרבה יותר מהר ממה שמבטיחים לנו.

אין ברירה, הממשלה, כפי שהיא היום, או אחרת - נאלצה לפתח את השקל, ולכך כמה סיבות טובות. ו-23 אחוז זאת ההתחלה.